

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN HET OVERLEGCOMITE

Betreft: De goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Samenvatting

Op 14/07/2023 jl. werd door de Vlaamse Regering een definitieve goedkeuring verleend aan het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Dit akkoord regelt de samenwerking met de federale collega's binnen het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen op vlak van de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden met het oog op re-integratie na de detentie en de beperking van recidive.

1 INLEIDING

Via de uitbouw van een zinvol hulp- en dienstverleningsaanbod voor gedetineerden en geïnterneerden op maat, beoogt de Vlaamse Regering maximaal recidive te beperken en re-integratie in de vrije samenleving, na detentie, te bevorderen. Samenwerking met het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen van de FOD Justitie is in dit verhaal cruciaal. Om deze samenwerking te bestendigen en te optimaliseren moest het bestaande samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden herwerkt worden (cf. beleidsnota Justitie en Handhaving, SD 2, OD 1).

Op 14/07/2023 jl. werd door de Vlaamse Regering een derde en definitieve goedkeuring verleend aan het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. De federale regering keurde het samenwerkingsakkoord en hun instemmingswet goed op 6 mei 2022. Dit akkoord regelt de samenwerking met de federale collega's binnen het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen op vlak van de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden met het oog op re-integratie na de detentie en de beperking van recidive.

2 UITEENZETTING

Sinds de staatshervorming van 1980 is de Vlaamse overheid bevoegd voor de bijstand aan personen. Hieronder valt ook de maatschappelijke dienstverlening ten behoeve van gedetineerden.

Met de Federale Staat, meer bepaald het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen, dat belast is met de tenuitvoerlegging van vrijheidsberovende straffen en maatregelen, werd in 1994 een samenwerkingsakkoord afgesloten dat de samenwerking tussen beide overheden in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden regelde. Dit akkoord werd nog gewijzigd met het samenwerkingsakkoord tussen de Staat en de Vlaamse overheid van 7 juli 1998.

Gezien de evoluties in het kader voor de werking van beide partijen binnen de gevangeniswanden, was het bestaande samenwerkingsakkoord niet meer afgestemd op de reële samenwerkingspraktijk tussen Justitie en de partners van de Vlaamse overheid, en werd in 2013 besloten het akkoord te actualiseren. Een nieuw akkoord werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 22 november 2013, en het werd ondertekend door alle partijen op 8 juli 2014.

In 2015 werd een voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 8 juli 2014 tussen de Federale Staat en de Vlaamse overheid inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Op 25 september 2015 gaf de Raad van State advies bij dit voorontwerp (advies 57.871/VR). Naar aanleiding daarvan werd ook de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer (CBPL) om advies gevraagd. Op 24 februari 2016 gaf de CPBL een negatief advies met betrekking tot de tekst van het samenwerkingsakkoord, specifiek voor wat betreft enkele bepalingen inzake gegevensverwerking en –uitwisseling.

Gelet op voormeld negatief advies van de CBPL uit 2016, op het in ontwikkeling zijnde regelgevend kader voor de gegevensverwerking en –uitwisseling in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, evenals op evoluties binnen het penitentiaire beleid, werd een nieuw samenwerkingsakkoord en bijhorend instemmingsdecreet voorbereid.

Het voorliggend hernieuwd akkoord is gebaseerd op de tekst van het samenwerkingsakkoord uit 2014, met de nodige aanpassingen om te voldoen aan de toenmalige opmerkingen van de Raad van State, de CPBL en de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin. Zo werden de definities waarover onduidelijkheid bestond, aangepast (onder andere de definitie van de Vlaamse overheid werd verfijnd opdat deze conform zou zijn aan de bevoegdheidsverdelende regels). Het hoofdstuk betreffende informatie-uitwisseling werd grondig herwerkt:

- de afspraken betreffende gegevensverwerking en -uitwisseling worden nu op algemeen niveau in het akkoord zelf vastgelegd,
- er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de finaliteiten “praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening” en “individuele begeleiding van gedetineerden”,
- en de modaliteiten voor gegevensverwerking en -uitwisseling binnen beide finaliteiten worden verduidelijkt.

Naast de aanpassingen die werden doorgevoerd om te voldoen aan de opmerkingen van de adviesorganen, werd ook een hoofdstuk toegevoegd betreffende de samenwerking in het kader van verbouwing of nieuwbouw van gevangeniswanden. Verder werden vooral de artikelen die betrekking hebben op de toegang van de beleidscoördinatoren en de partners van de Vlaamse overheid tot de gevangeniswanden (zowel in normale omstandigheden als tijdens stakingen of situaties van minimale dienstverlening) geactualiseerd, gelet op nieuwe federale regelgeving op dit vlak. Ook met de oprichting van het nieuwe Vlaamse agentschap Justitie en Handhaving, dat bevoegd is voor de coördinatie van de hulp- en dienstverlening, werd rekening gehouden. Tot slot werd een artikel toegevoegd dat stelt dat dit samenwerkingsakkoord vertaald wordt in werkafspraken op maat van

elke gevangenis en wordt nu ook voorzien in een evaluatie van de samenwerkingsafspraken die zijn opgenomen in het akkoord.

Het voorontwerp van het instemmingsdecreet en het ontwerp van samenwerkingsakkoord werden een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 18 maart 2022. De federale regering keurde het samenwerkingsakkoord en hun instemmingswet goed op 6 mei 2022. Nadien werd advies opgevraagd bij de Gegevensbeschermingsautoriteit en de Vlaamse Toezichtcommissie. Het voorontwerp van instemmingsdecreet en het ontwerp van samenwerkingsakkoord werden een tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 24 maart 2023. Nadien werd advies opgevraagd bij de Raad van State (Cfr. Advies nr. 73.603/3 van 23 juni 2023). Het samenwerkingsakkoord werd een derde keer goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 14 juli 2023.

Voordat wordt verder gegaan met het legistische traject, legt de Vlaamse Gemeenschap het samenwerkingsakkoord inzake de hulp- en dienstverlening ter goedkeuring voor op het Overlegcomité .

3 VOORSTEL VAN BESLISSING

Het Overlegcomité keurt het samenwerkingsakkoord inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden goed.

4. REGERINGSLEDEN DIE HET DOSSIER INDIENEN

Het dossier wordt ingediend door Jan Jambon, Minister-President van de Vlaamse Regering.

De Minister-President van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON